

Frans Heylen blikt terug op vijftientig jaar bestuurslid bij 'De Vakantiefietser'.

Verenigingen leven niet alleen onder de gratie van hun leden, maar misschien nog meer dankzij de onbaatzuchtige inzet van vele vrijwilligers. Hun tomeloos engagement draagt bij tot de fundamente van elke organisatie. Zij voelen zich verbonden met de spirit van de vereniging en dragen dit enthousiasme ook uit tot ver buiten hun eigen kennissenkring. Zij werken vaak in de luwte, achter de schermen maar vormen een onmisbare schakel in het geheel. Niks lijkt hun werklust en engagement in de weg te leggen tot op de dag dat ze aanvoelen dat het mooi is geweest, dat de tijd voor verandering aanbreekt, dat het pad is geëffend voor nieuw jong geweld. Frans Heylen heeft de voorbije 25 jaar de fietsvereniging 'De Vakantiefietser' mee gestalte gegeven. Een mooi getal om in schoonheid afscheid te nemen. Bestuurslid Grégory Lewyllie zocht Frans op, liet hem grasduinen in het verleden, vroeg hem om zijn mooiste anekdotes en liet hem ook een blik werpen op de toekomst van de vereniging.

Kan je je nog herinneren hoe je in contact bent gekomen met 'De Vakantiefietser'?

Dat moet in het jaar 1996 geweest zijn. Op de Adventure Affair in Gent heb ik Helmut Riemenschneider (de oprichter van de Vakantiefietser) ontmoet. Helmut sprak zo enthousiast over zijn fietsvereniging dat ik meteen lid ben geworden. Nog voor ik het goed en wel besepte kreeg ik ook een uitnodiging voor de eerstvolgende bestuursvergadering en werd ik meteen als Chinese vrijwilliger benoemd tot ondervoorzitter. In 2000 kreeg ik daar de functie van penningmeester bovenop. Door mijn financiële en administratieve achtergrond zag Helmut in mij meteen een welgekomen aanvulling voor zijn technische en organisatorische talenten.

Als je spreekt over het jaar 1996 dan stond je mee aan de wieg van de allereerste fietsbeurs in Retie?

Klopt! Die eerste fietsbeurs in Retie in 1997 was zeer kleinschalig. We maakten toen enkel gebruik van de faciliteiten van het vakantiecentrum 'De Linde'. Ik herinner me nog goed dat we bij de start meteen overrompeld waren door de onverwacht hoge opkomst. Nog voor de opening stonden om 10u reeds ellenlange rijen aan de ingang te drummen. We hebben dat toen zo goed en zo kwaad als het kon proberen in goede banen te leiden. Het was precies coronacrisis want we moesten de bezoekers druppelsgewijs in kleine groepjes binnenlaten.

Meteen blijkbaar een schot in de roos en ook wel straf als je terugdenkt dat de promotionele ondersteuning gebeurde in een tijd waar er nauwelijks al sprake was van internet.

Promotie gebeurde toen nog op de klassieke manier: via strooibriefjes, brieven en mond-aan-mondreclame. De eerste beurs was wel in samenwerking met de organisatie

'Vakantiegenoegens' omdat hun administratieve zetel toevallig in 'De Linde' was gevestigd. Na twee jaar zijn ze een eigen koers gaan varen en hebben ze twee maanden voor de derde editie de stekker eruit getrokken. Achter de schermen hadden ze een eigen fietsbeurs opgestart in Hasselt. Helmut bleef evenwel niet bij de pakken zitten en samen met de vrijwilligers van 'De Vakantiefietser' hebben we toen op twee maand tijd de beurs van a tot z op poten gezet. Onze beurs kende een volkstoeloop van bijna vijfduizend man terwijl er in Hasselt nauwelijks een man en een halve paardenkop te bespeuren viel. 'Vakantiegenoegens' hebben toen snel ingezien dat er tegen 'de Deutsche gründlichkeit' niet op te tornen was. Daarna is onze beurs alleen maar in belangstelling toegenomen.

Ik speur een zekere vorm van nostalgie in je stem...

Dat kan ik niet onder stoelen of banken steken. Ondanks dat het zenuwslopende weken en maanden waren gaf die beurs een ontzettende voldoening. Zoiets komt nooit meer terug. In de huidige tijd is die begeestering, dat engagement weg. Anno 2021 zou dit nooit meer lukken.

Vind je het dan een jammerlijke zaak dat 'De Vakantiefietser' uiteindelijk de beurs uit handen heeft gegeven?

Persoonlijk eigenlijk wel, maar anderzijds besef ik goed dat je groei niet kan tegenhouden. Wij zaten aan ons maximum van mogelijkheden, van ruimte, exposanten, bezoekers. Tijdens de beurs konden we gelukkig beroep doen op veel vrijwilligers, maar vergeet niet dat de hele

organisatie finaal steunde op enkel mensen. Helmut was er bijna het hele jaar fulltime mee bezig en ik had er een half jaar mijn handen mee vol. Vooral de laatste weken waren hels. Wij waren de duivels-doet-al, maar dat was niet langer vol te houden. Helmut heeft wel een poos overwogen om de beurs te verplaatsen naar Mechelen omdat er daar wel groeimogelijkheden waren maar dat was organisatorisch uiterst complex. Wij hadden in 'De Linde' een zeer goede samenwerking opgebouwd en dat is bij het opzetten van zo'n grootschalige beurs goud waard.

Waren die vijftien fietsbeurzen in Retie de meest memorabele momenten in je jarenlang engagement?

Zeker weten! Helmut en ik leefden echt naar die beurs toe. Wij schuimden samen de weken voor onze fietsbeurs tal van andere vakantiebeurzen af om mensen warm te maken om ook bij ons een bezoek te brengen. Een werkwijze dat wonderwel zijn vruchten afwierp. Ik denk dat onze sterkte was dat onze beurs een familiale sfeer uitstraalde. Wij voelden ons niet alleen met de informanten en de standbouwers verbonden, maar evenzo met tal van bezoekers. We waren als het ware een grote vriendenclub. Voor ons als vrijwilligers was de kers op de taart de leuke avonden na elke beursdag en het uitgebreide feestje na de beurs natuurlijk. Dat gevoel van waardering, van samenhang, ja daar draait het per slot van rekening om.

Is er een bepaalde anekdote aan een of andere fietsbeurs die je is bij gebleven?

Ja, toch wel. Helmut en ik maakten ondermeer publiciteit op de vakantiebeurs in Brussel die toen nog een volledige week duurde. Wij gingen elke dag op en af. Bij het afsluiten van een van die beurzen kwamen we in een sneeuwstorm terecht. Onze wagen stond mijlenver geparkeerd en wij moesten met ons hebben en houden alles droog zien te houden. We voelden ons als avonturiers in Canada.

De kiem voor je engagement bij 'De Vakantiefietser' zal wel ontstaan zijn uit je passie voor de wielersport en het reizen, vermoed ik.

Die liefde voor het wielrennen dateert al vanuit mijn studentenperiode, maar in die tijd vonden mijn ouders dat maar niks. Fietsen was iets voor in je vrije tijd, niet om er je beroep van te maken. Toen ik 1966 trouwde herwon ik voor een stuk ook opnieuw mijn fietsvrijheid. Het was de tijd van het Olympisch minimum. De toenmalige minister van sport zette enorm in op de volkssport. Hij introduceerde toen in zowat elke gemeente een fit-o-meter. Het tourfietsen werd ontzettend gepromoot. Ik ontdekte toen ook de vreugde van het langer onderweg zijn en het samen fietsen. Zo heb ik me in 1969 aangesloten bij een fietsvereniging

en werd ik ook daar in een mum van tijd bestuurslid. Ik herinner me dat de club toen zesenvijftig leden telde en drie jaar stond de teller reeds op zevenhonderdvijftig. Ik ben daar actief lid gebleven tot in 1986. Ik deed mee aan die lange afstandsproeven zoals Paris-Brest-Parijs, Parijs-Nice-Parijs, Brussel-Parijs-Brussel. Na een tijd had ik het gezien en begon ik samen met een goeie vriend aan langere fietsvakanties met bagage. Maar het bleef niet alleen bij het fietsen. Ik heb ook heel wat trekkings ondernomen, ondermeer in Nepal, Zuid-Amerika, Afrika,... Mijn grote voorliefde is wel altijd het fietsen geweest en gebleven.

Ik vermoed dat je nu niet meer met de koersfiets rondrijdt. Ben je overgeschakeld op het elektrisch fietsen?

Neen, het elektrisch fietsen probeer ik zoveel als mogelijk uit te stellen. Ik fiets nu voornamelijk met een Trek sportfiets en geloof me vrij, als er een elektrische fiets me voorbij steekt dan schakel ik automatisch een versnelling hoger. Maar dat gebeurt niet veel, want meestal fiets ik nog sneller dan de gemiddelde gepensioneerde elektrische fietser. Noem het onzinnige fierheid, maar zolang ik op eigen kracht kan fietsen blijf ik het doen.

Fietsen is meer dan ooit een hype geworden en toch slagen we er als fietsvereniging moeilijk in om nieuwe, jonge leden aan te trekken. Hoe valt dat te verklaren?

We leven meer en meer in een individualistisch samenleving. Men organiseert meer op zichzelf, in kleine groepjes van twee tot vier man. Men heeft ook niemand meer nodig om iets te organiseren, want tegenwoordig kan je alles via het internet vinden. De jeugd heeft geen fietsvereniging nodig om zich verbonden te voelen. De jeugd verenigt zich überhaupt

niet meer, is individualistisch ingesteld en wil zelf bepalen hoe, met wie en waar. Nu, het is niet alleen een fenomeen dat je bij onze vereniging ziet. Neem alle bruggepensioneerden en gepensioneerden weg en je hebt nauwelijks nog verenigingen meer.

Hebben wij dan nog wel een reden van bestaan? Is er nog een toekomst voor onze vereniging weggelegd?

Als ik heel eerlijk mag zijn dan denk ik dat we in de huidige constellatie nog weinig toekomst voor ons hebben. Onze vereniging heeft een reden van bestaan voor een kleine groep mensen, voor de echte, echte vakantiefietsers. Die zal je altijd wel kunnen binden op een of andere manier, maar daar houdt het ook mee op. Nu, vroeger was dat niet zo heel anders. Als wij vroeger een beurs organiseerden dan kwamen er daar hooguit driehonderd van de duizend leden op af. Dat zal altijd zo blijven. Je hebt een groep van iets meer dan honderd mensen die zich echt verbonden voelen en die vaak ook deel uitmaken van onze vrijwilligers, maar de rest bereik je steeds moeilijker. Als je er niet in slaagt om met die kern naar uitbreiding te zoeken dan vrees ik dat je blijft ronddraaien in hetzelfde kringetje. Wij danken ons ledenaantal voor een groot stuk door de uitgave van ons tijdschrift, maar hoeveel mensen onder de vijftientig leest nog een tijdschrift? Die lezen eens sporadisch een artikel dat ze interessant vinden, maar gaan zich daarom niet als lid aansluiten bij onze fietsvereniging. Wij doen wel pogingen om nieuwe initiatieven op te starten, zoals fietsherstel cursussen en het fietscafé, maar laat ons eerlijk zijn. Hoeveel mensen bereiken we daarmee op jaarbasis en hoeveel van die mensen worden daarna ook effectief lid? De jeugd voelt niet meer de nood om intens contact te onderhouden. Dat contact verloopt nu via Facebook, Instagram en TikTok. Als je niet meer de nood voelt om met mensen nog nauwe contacten te onderhouden, waarom zou je het dan nodig vinden om deel uit te maken van een grote sterk gestructureerde vereniging?

Kunnen wij jonge mensen nog inspireren en engageren?

Engagement is niet meer van deze tijd. Als je jongeren iets kan bieden waar ze persoonlijk nut of voordeel uit kunnen halen, dan gaan ze daarvan gebruik maken. Dat vertaalt zich evenwel niet in een lidmaatschap van twintig jaar. De jeugd profiteert van wat op hun pad komt, maar dan houdt het ook op. Wij zijn ontstaan als vereniging die zich richtte op de individuele fietser die hen met raad en daad bijstond. Maar de tijdsgeest was toen ook totaal anders. Fietsreizigers die terugkeerden van een fietsreis in Bangladesh brachten een schat aan informatie mee voor aspirant fietsers. Nu volstaat het om twee toetsen in te drukken en je wordt bedolven onder de reisinformatie die vaak nog veel accurater is. De maatschappij is verandert en ik denk dat grote verenigingen die geen of weinig financieel voordeel brengen daar niet meer in passen. Het bindend karakter is weg en dat is bij alle verenigingen zo. Wij drijven op steeds dezelfde mensen die zich jaar na jaar inschrijven voor een fietstocht, maar

slagen er zelden in om nog veel nieuw bloed aan te trekken. De vraag stelt zich of het wel zal lukken door in te spelen op die niches, zoals bikepacking of gravelbikes. Je zal ongetwijfeld jonge mensen aantrekken als je dat voor een eerste maal zal aanbieden, maar of ze zich daarom ook zullen engageren voor de vereniging dat is nog maar de vraag. Die groepsgeest, die kameraadschap is niet meer van deze tijd.

De beurs vindt dit jaar virtueel plaats. Hoe kijk je daar tegenover?

Ik hoop dat het succes heeft en misschien zal het een ander publiek aantrekken. We leven momenteel in een zoom en teammeeting wereld, dus misschien slaat dit wel aan. Anderzijds is het toch zo dat je de impact van het persoonlijk contact op zo'n beurs niet mag onderschatten en precies dat zal hier net volledig ontbreken. Ik ben in ieder geval benieuwd.

